

УДК 338.43.02(477)

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ПОЛІПШЕННЯ РЕСУРСНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

М. Оробчук, М. Свистун

Львівський національний університет імені Івана Франка
79000 м. Львів, вул. Університетська, 1
E-mail: michael.svystun@gmail.com

Аналізуються державні засоби поліпшення ресурсної безпеки сільськогосподарського виробництва: пільгові довгострокові кредити; часткова компенсація закупівлі техніки; фінансовий лізинг. Виявлено низьку їх ефективність, особливо у сільськогосподарських підприємствах та фермерських господарствах. Обґрунтовано шляхи удосконалення державної підтримки належного рівня ресурсної безпеки сільського господарства України.

Ключові слова: сільське господарство, ресурсна безпека сільськогосподарського виробництва, державна підтримка сільського господарства.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств у значній мірі залежить від кількості та якості використовуваних ресурсів. Таким чином, турбота держави про оптимальний рівень ресурсної безпеки сільськогосподарського виробництва є цілком закономірною та виправданою, оскільки відбувається її постійне зниження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми пов'язані з ефективністю державної підтримки ресурсної безпеки АПК є предметом наукових пошуків багатьох українських вчених: Я. Білоуська, В. Васильєвої, М. Вергун, В. Галушко, В. Іванишин, Л. Мармуль, В. Петров, В. Трегобчук, М. Шпак та інших [8, 9, 10, 11, 12, 13, 14].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Настав час виявити комплексний вплив відповідних державних засобів на стан ресурсної безпеки сільськогосподарського виробництва.

Метою цієї статті є аналіз ефективності засобів, які використовуються для надання державної допомоги агровиробникам у їх забезпеченості сільськогосподарською технікою, а також обґрунтування шляхів її поліпшення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мінагрополітики України використовує наступні способи допомоги вітчизняним сільськогосподарським підприємствам у придбанні сільськогосподарської техніки: пільгові довгострокові кредити; часткова компенсація вартості складної сільськогосподарської техніки; допомога при закупівлі техніки на умовах фінансового лізингу. Проаналізуємо їх.

Відповідно до законодавства кредити мають право видавати тільки банки та кредитні спілки, тому цей механізм використовується через часткову компенсацію

державою відсоткової ставки за комерційними кредитами, залученими сільськогосподарськими виробниками згідно з прийнятими ними умовами. Зокрема, часткова компенсація відсотків за середньо- та довгостроковими кредитами на купівлю сільськогосподарської техніки можлива лише за умови придбання її нових вітчизняних та зарубіжних зразків, аналоги яких не виробляються в Україні, згідно відповідного переліку затвердженого КМУ.

Другим засобом, який використовується для покращення забезпечення сільськогосподарських підприємств технічними ресурсами є часткова компенсація вартості складної сільськогосподарської техніки [2]. Це дозволяє вибраним підприємствам отримати відшкодування 30% вартості придбаної техніки.

Третім засобом, який використовується державою для забезпечення сільськогосподарських підприємств технікою є фінансовий лізинг, реалізація якого забезпечується НАК «УкрАгроЛізинг».

Є ще й інші шляхи забезпечення технічними ресурсами для окремих категорій сільськогосподарських підприємств, зокрема часткова компенсація вартості технічних засобів для нових фермерських господарств.

Для об'єктивної оцінки рівня державної підтримки, потрібно проаналізувати принципи її реалізації та ефективність застосування.

Часткова компенсація відсоткової ставки за середньо- та довгостроковими кредитами регламентується ЗУ «Про державну підтримку сільського господарства України» [1], відповідними постановами КМУ та нормативно-правовими актами інших органів державного управління. Зокрема, стаття 13 названого Закону говорить про те, що «Режим кредитної субсидії полягає у субсидуванні частини плати (процентів) за використання кредитів, наданих банками в національній та іноземній валюті». Така субсидія надається на конкурсній основі, у вигляді часткової компенсації відсотків за кредитами, залученими у попередні роки підприємствам агропромислового комплексу. Порядок надання та розміри кредитної субсидії визначається КМУ. Закон передбачає, що перелік основних засобів сільськогосподарського виробництва вітчизняного та іноземного виробництва, аналоги якого не виробляються в Україні, затверджується КМУ. Розпорядниками нижчого рівня є обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації: вони здійснюють розподіл бюджетних коштів та звітують про їх використання.

Порядок використання бюджетних коштів для реалізації цього механізму у 2009-2013 роках затверджений Постановою КМУ [3]. Розмір компенсації встановлюється кожного року окремою урядовою постановою.

Реалізація механізму часткової компенсації відсотків за середньо- та довгостроковими кредитами покладається на конкурсні комісії утворені Радою міністрів АР Крим, Севастопольською міською адміністрацією та відповідними ОДА. До складу конкурсних комісій входять представники управління агропромислового розвитку, органів державної статистики, фінансових органів, органів державних контрольно-ревізійної та податкової служб та управління НБУ. Очолюються такі комісії відповідно заступником Голови Ради міністрів АР Крим, заступником голови Севастопольської міськдержадміністрації та заступниками голови ОДА з питань агропромислового комплексу.

Для участі у конкурсі на отримання часткової компенсації відсотків, позичальники подають до відповідних конкурсних комісій:

заявку встановленого зразка;

- довідку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
 - копію кредитного договору, посвідчену відповідним банком (кредитною спілкою), та копії додатково укладених договорів між позичальником та банком;
 - виписку банку (кредитної спілки) про отримання позичальником кредиту, графік погашення кредиту та сплати відсотків за ним, посвідчений банком або кредитною спілкою;
 - довідку про банківські реквізити позичальника;
- Критеріями визначення переможців конкурсу на отримання компенсації є:
- виконання у повному обсязі зобов'язань щодо погашення кредитів, залучених у попередні роки;
 - залучення кредиту для придбання сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва;
 - відсутність простроченої заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії і наданими для закупівлі сільськогосподарської техніки іноземного виробництва, переданої сільськогосподарським товаровиробникам та іншим суб'єктам господарювання, а також за вітчизняну сільськогосподарську техніку, одержану на умовах фінансового лізингу в минулі роки;
 - реалізація інноваційного проекту, що пройшов державну реєстрацію в установленому законодавством порядку.

Переможці конкурсу отримують від конкурсних комісій довідку про розмір компенсації та включаються до реєстру позичальників, які мають право на компенсацію. На основі цієї довідки та документів, які засвідчують сплату відсотків за кредитом, органи Державного казначейства перераховують суму компенсації на поточні рахунки переможців конкурсів.

Перелік сільськогосподарської техніки для компенсації відсотків за середньо- і довгостроковими кредитами на придбання сільськогосподарської техніки затверджується КМУ відповідним розпорядженням. На жаль, у 2009 р. ця постанова була прийнята аж наприкінці року, а саме - 23 грудня [6]. Таким чином, у 2009 р. придбання нової сільськогосподарської техніки через механізм часткової компенсації відсотків за кредитами не могло відбутись через відсутність затвердженого переліку техніки. Позитивним моментом у даній ситуації є те, що прийняте розпорядження визначає також перелік доступної техніки на 2010 р.

Першим недоліком цього механізму є те, що можливість отримання часткової компенсації відсотків за кредитами на купівлю сільськогосподарської техніки можливе лише у тому випадку, коли кредитний договір вже є укладеним. Таким чином, скористатися цим механізмом можуть лише сильні і досить великі підприємства, які і без того мають змогу отримати комерційний кредит на загальних підставах, адже отримання компенсації відсотків ніхто не може гарантувати наперед. Таким чином, гроші платників податків замість того, щоб підтримувати перспективні підприємства, витрачаються на підтримку тих сільськогосподарських підприємств, які вже стали успішними і здатні самостійно забезпечити себе технікою.

Наступним механізмом, який використовується для підтримки ресурсної безпеки сільськогосподарських підприємств є часткова компенсація вартості складної сільськогосподарської техніки.

Розподіл бюджетних коштів, спрямованих на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки для сільськогосподарських підприємств визначається Порядком затвердженим відповідною постановою КМУ [2]. Згідно цього порядку часткова компенсація вартості складної сільськогосподарської техніки надається сільськогосподарським виробникам за придбану ними сільськогосподарську техніку вітчизняного виробництва відповідно до результатів конкурсів.

Бюджетні кошти, спрямовані на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки, розподіляються пропорційно до середньорічного обсягу виробництва валової продукції сільського господарства за попередні три роки за регіонами. Безпосередніми розпорядниками бюджетних коштів є комісії, утворені при міністерстві аграрної політики АРК Крим та Головних управліннях агропромислового розвитку ОДА. Саме комісія визначає умови та строки проведення конкурсів.

Порядком також визначається перелік документів, які необхідно подати для участі у конкурсі на отримання компенсації.

Протягом п'яти днів з дня закінчення подачі документів комісія приймає рішення про виплату чи відмову у виплаті компенсації по кожній заявці. У випадку прийняття позитивного рішення, комісії визначають розмір компенсації.

Критеріями, за якими здійснюється відбір підприємств для виплати часткової компенсації вартості складної сільськогосподарської техніки є відсутність простроченої заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії і наданими для закупівлі сільськогосподарської техніки іноземного виробництва, переданої сільськогосподарським товаровиробникам та іншим суб'єктам господарювання, а також за користування вітчизняною сільськогосподарською технікою, отриманою на умовах фінансового лізингу в минулі роки та рівень забезпеченості сільськогосподарського товаровиробника технікою залежно від обсягу виробництва валової продукції сільського господарства.

Сільськогосподарським товаровиробникам, які закупили зернозбиральні та кормозбиральні комбайни і трактори, часткова компенсація вартості такої техніки надається згідно з нормативом, визначеним Мінагрополітики. Цей норматив затверджений Наказом Міністерства аграрної політики №153 від 14.03.2008 р. і визначає норму навантаження на технічні засоби, що дає право на часткову компенсацію їх вартості: площі землі в обробітку на один трактор, площі посіву ранніх зернових і зернобобових на один зернозбиральний комбайн та площі сіяних трав та силосних культур, що припадає на один кормозбиральний комбайн.

Саме з нормативу визначеного Мінагрополітики і впливає перший недолік цього механізму: право на отримання тракторів і зерно- та кормозбиральних комбайнів мають в першу чергу ті господарства, які мають великі земельні площі. Даний норматив встановлює цілий ряд обмежень: для того щоб отримати часткову компенсацію за зерновий комбайн, господарство повинно мати не менше 75 га посівів ранніх зернових і зернобобових культур, для отримання компенсації за причіпний кормозбиральний комбайн – не менше 30 га сіяних трав та силосних культур, самохідний кормозбиральний комбайн – не менше 100 га таких посівів. Ще більш складною є ситуація з отриманням часткової компенсації за придбаний трактор. Для прикладу: один з найбільш популярних тракторів, які виготовляються в Україні є МТЗ-80(82) (виробник: ТОВ "Укравтозапчастина") має номінальну

потужність 81 к.с.. Таким чином, для отримання часткової компенсації за придбання одного такого трактора господарство має мати як мінімум 70 га орної ріллі.

Ще одним недоліком використання цього механізму є те, що для того щоб отримати шанс на часткову компенсацію, господарство мусить сплатити повну вартість придбаної техніки. Таким чином, цей механізм закладає певний ризик, який мусять брати на себе сільськогосподарські підприємства, залишаючи їм два варіанти розвитку подій: або шукати необхідні для купівлі техніки кошти самостійно і лише сподіватись, що частину з них можна буде повернути у вигляді компенсації, або перед придбанням техніки шукати неофіційні контакти з членами конкурсних комісій для того, щоб гарантувати собі компенсацію перед запланованим придбанням. Другий сценарій розвитку подій потенційно може бути причиною корупційних дій з боку членів конкурсних комісій і, як наслідок, упередженості самих комісій.

Третім механізмом, який використовує уряд для підтримки належного рівня ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств є лізинг сільськогосподарської техніки. Реалізація цього механізму покладена на НАК «Укראгролізинг». Це підприємство було створене постановою КМУ від 19.02.1999 р. №225 „Про утворення державного лізингового підприємства „Укראгролізинг”. Згідно з цією постановою метою створення підприємства є створення ринкових умов матеріально-технічного і сервісного забезпечення сільськогосподарського виробництва. Підприємство стало правонаступником Дирекції державного лізингового фонду.

Умовами НАК «Укראгролізинг» передбачено, що у лізинг може передаватися тільки техніка вітчизняного виробництва після проведення лізингоодержувачем попередньої оплати у розмірі 22% її вартості та укладення договору страхування предмету лізингу. Для отримання сільськогосподарської техніки на умовах фінансового лізингу заявник має подати доволі великий пакет документів [17].

НАК залишає за собою право вимагати також надання інших документів, які можуть мати вплив на укладання договору про лізинг.

На підставі поданих документів директор відповідної регіональної філії НАК «Укראгролізинг» разом з проектом договору фінансового лізингу надає клопотання про доцільність укладення лізингового договору.

У випадку прийняття позитивного рішення, договір про лізинг укладається на термін від 3 до 7 років, з сплатою лізингових платежів кожного місяця, кварталу або півріччя. Додатково до лізингових платежів, лізингоотримувач додатково сплачує 7% її невідшкодованої вартості.

Незважаючи на те, що в принципі, отримання техніки за лізинговими схемами за участю НАК «Укראгролізинг» є, на мою думку, найзручнішою схемою отримання техніки для вітчизняних підприємств, все ж цей механізм далеко не є досконалим.

Схема надання сільськогосподарської техніки у фінансовий лізинг дуже нагадує колишню добре знайому систему планового розподілу. З урахуванням рекомендацій міжвідомчої експертної ради, в яку також входять представники підприємств-виробників сільськогосподарської техніки, визначається обсяг фінансування з державного бюджету. Кошти перераховуються НАК «УкрАгроЛізинг», а вже з її рахунків – на рахунки заводів виробників. На заводах за ці кошти виготовляють необхідну техніку, кількість та ціну на яку теж визначає

міжвідомча рада. Після цього техніка розподіляється між потенційними лізингоотримувачами. Така, досить непрозора схема є потенційним джерелом корупції і зловживань, що й засвідчили результати аудиту фінансово-господарської діяльності НАК «Украгролізинг» державною контрольно-ревізійною службою України [15].

Важливим сегментом дослідження механізму забезпечення ресурсної безпеки вітчизняних сільськогосподарських підприємств є ефективність діяльності НАК «Украгролізинг». Незважаючи на те, що компанія по суті функціонує на ринкових умовах, вона все ж не може обійтись без бюджетної підтримки, що зумовлено вкрай неефективним управлінням. Перевірка проведена Рахунковою палатою України показала [16], що станом на 01.01.2009 р. дебіторська заборгованість заводів виробників за непоставлену сільськогосподарську техніку та обладнання становила 86,4 млн. гривень. Загальна заборгованість лізингоодержувачів на цю ж дату становила 297,4 млн. грн. Така вкрай низька управлінська ефективність і призводить до того, що це підприємство постійно потребує бюджетного фінансування у значних обсягах.

На нашу думку неправильним є те, що НАК «Украгролізинг» виконує завдання виробників техніки, розвиваючи мережу сервісних центрів, які надають сервісну підтримку і продають запасні частини лізингоотримувачам. Окремі експерти сумно зауважують, що дана компанія фактично створює тепличні умови для вітчизняних підприємств сільськогосподарського машинобудування і тим самим не стимулює їх розвиток.

Бюджетне фінансування вітчизняних підприємств сільськогосподарського машинобудування через НАК «Украгролізинг» призводить до виробництва неефективної техніки, яка не знаходить свого покупця на вільному ринку та зловживань і корупції при освоєнні бюджетних коштів. Більше того, діяльність лізингових компаній, які фінансуються з державного бюджету призводить до уповільнення розвитку ринку лізингу сільськогосподарської техніки в Україні та не сприяє утворенню здорової конкуренції.

На нашу думку, функціонування НАК «Украгролізинг» зумовлене виключно потребою держави знайти механізм фінансування підприємств сільськогосподарського машинобудування, які за умови вільної конкуренції могли б просто збанкрутувати.

Як наслідок, використання бюджетних коштів за цим напрямком не має достатньої ефективності і не надає належної підтримки ні сільськогосподарським підприємствам, ні виробникам сільськогосподарської техніки.

Окремою програмою державної підтримки технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств є державна підтримка фермерських господарств.

Державна підтримка технічного забезпечення фермерських господарств здійснюється відповідно до Порядку затвердженого постановою КМУ [5]. Порядок передбачає компенсацію фермерським господарствам 30% вартості одного придбаного трактора, комбайна або вантажного автомобіля вітчизняного виробництва. Дана підтримка надається регіональними відділеннями Українського державного фонду підтримки фермерських господарств. Для отримання допомоги за цим напрямком заявникам необхідно подати досить великий перелік відповідних документів, встановлених згаданим порядком.

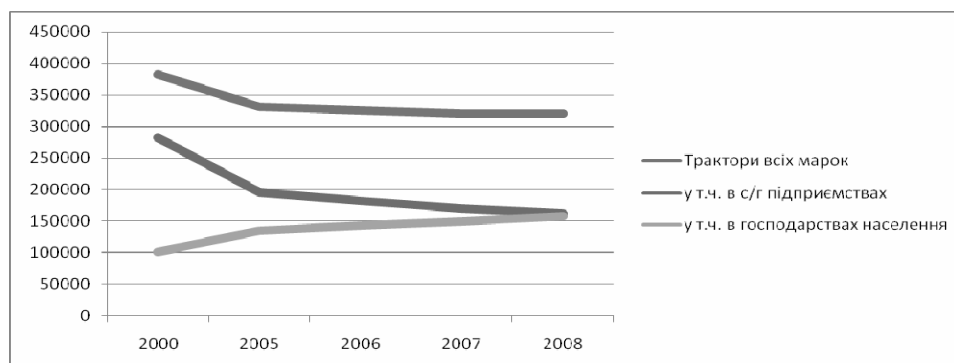
На жаль, цей механізм поширюється тільки на новостворені фермерські господарства (перші три роки після їх державної реєстрації, а в трудонедостатніх населених пунктах - п'ять років) та фермерські господарства з відокремленими фермерськими садибами. Інші фермерські господарства повинні на рівних конкурувати для отримання державної допомоги згідно інших програм підтримки з великими сільськогосподарськими підприємствами.

На жаль, використання перелічених механізмів не має суттєвого впливу на загальний стан технічної забезпеченості сільськогосподарських виробників, кількість технічних ресурсів у сільському господарстві стабільно зменшується: з 2000 до 2008 р. кількість тракторів скоротилася на 17% загалом і на 43% зокрема у сільськогосподарських підприємствах (Графік 1). Варто зазначити також те, що кількість сільськогосподарської техніки продовжує скорочуватись саме у сільськогосподарських підприємствах, там куди держава спрямовує свою допомогу. На цьому фоні приємно дивує факт збільшення кількості технічних ресурсів у господарствах населення, які не можуть отримати державну підтримку у сфері технічного забезпечення суто з процесуальних причин.

Складається враження про те, що державні програми, спрямовані на підтримку забезпеченості вітчизняних сільськогосподарських підприємств технічними ресурсами, насправді розроблялися з метою підтримки неефективних вітчизняних підприємств сільськогосподарського машинобудування. Серед перелічених програм неможливо відзначити ті, які в першу чергу призначені для підтримки ресурсної безпеки сільськогосподарських виробників.

Графік 1*

Динаміка тракторного парку України у 2000 – 2008 рр. (одиниць)

* Складено за даними [7]

Підсумовуючи сказане вище, можна навести ряд слабких ланок, які знижують ефективність засобів державної підтримки ресурсної безпеки сільськогосподарських підприємств:

1. Надмірна бюрократизація процесів отримання державної допомоги (затвердження переліків доступної техніки та виділення бюджетних коштів відбувається не вчасно; складний перелік документів, який необхідно зібрати для того, щоб претендувати на державну допомогу; непрозорість у визначенні одержувачів допомоги і відсутність чітких критеріїв ранжування претендентів).

2. Поширення інформації про механізми підтримки (поширення інформації про особливості діяльності механізмів є недосконалим і дуже часто не доходить до тих, хто дійсно потребує державної допомоги; поширення інформації про результати конкурсів теж відбувається недосконалим, така інформація має бути абсолютно відкритою).

3. Неефективність управління НАК «Украгролізинг».

4. Відсутність немонетарних механізмів стимулювання купівлі сільськогосподарської техніки.

5. Відсутність механізмів сприяння покращенню рівня технічного забезпечення малих і середніх сільськогосподарських підприємств.

Перелічені вище заходи прямо говорять про те, що держава не сидить склавши руки і шукає шляхів до покращення ресурсної безпеки вітчизняних сільськогосподарських підприємств. Проте, детальніший аналіз механізмів підтримки вказує на наявність ряду недоліків у діяльності практично кожного з них. Звичайно, найбільшою проблемою у їх функціонуванні є отримання відповідного фінансування з державного бюджету, яке дуже часто є недостатнім. Проте, на нашу думку, усунення згаданих недоліків могло б підвищити ефективність використання виділених бюджетних коштів та позитивно вплинути на збільшення бюджетних асигнувань у майбутньому.

На нашу думку, для покращення ситуації можна запропонувати наступне:

1. Часткова приватизація НАК «Украгролізинг» через продаж акцій компанії підприємствам вітчизняного сільськогосподарського машинобудування, залишивши у державній власності блокуючий пакет акцій. Це дозволить зекономити велику кількість бюджетних коштів, які йдуть на фінансування компанії, підвищити ефективність управління та створити рівні умови для розвитку ринку лізингу сільськогосподарської техніки. З іншої сторони це дозволить зберегти державний контроль над компанією.

2. Покращення системи інформування сільськогосподарських підприємств через створення на місцях відділень відповідних районних управлінь сільського господарства і внесення до їхніх обов'язків інформування сільськогосподарських підприємств про функціонування механізмів державної допомоги та допомогу власникам сільськогосподарських підприємств (або їх уповноваженим представникам) у складанні заявок на отримання державної допомоги

3. Розробка нових механізмів підтримки ресурсної безпеки, спрямованих на підтримку малих і середніх сільськогосподарських виробників.

4. Спрощення законодавства яке стосується ринку сільськогосподарської техніки, спрощення механізмів реєстрації і розмитнення сільськогосподарської техніки.

5. Непряма підтримка підвищення рівня ресурсної безпеки сільськогосподарських підприємств через надання пільг (в т.ч. податкових) тим з них, які самостійно дбають про підвищення рівня власної ресурсної безпеки.

-
1. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 03.12.2004. //Відомості Верховної Ради України – 2004. – № 49.
 2. Постанова КМУ №959 «Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету, що спрямовуються на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва» від 28.07.2004

3. Постанова КМУ № 153 «Про затвердження Порядку використання у 2009-2013 роках бюджетних коштів, що спрямовуються на підтримку підприємств агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів» від 26.02.2009
4. Постанова КМУ N 959 «Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету, що спрямовуються на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва» від 28.07.2004
5. Постанова КМУ №1102 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам» від 25.08.2004
6. Розпорядження КМУ №1651-р «Про затвердження переліку нової сільськогосподарської техніки та обладнання іноземного виробництва, аналогії яких не виробляються в Україні та які придбаваються сільськогосподарськими підприємствами у 2009-2010 роках через механізм здешевлення середньострокових та довгострокових кредитів» від 23.12.2009.
7. «Наявність сільськогосподарської техніки та енергетичних потужностей у сільському господарстві у 2008 році. Статистичний бюлетень»// Державний комітет статистики України – К., 2008. – С.7.
8. Білоусько Я. «Інвестиційне забезпечення техніко-технологічного переоснащення аграрного виробництва»// Економіка АПК. – 2007. – №6. – С.32
9. Васильєва В. «Лізинг у технічному переоснащенні агропромислового виробництва»// Економіка АПК. – 2004. – №7. – С.66.
10. Іванишин В. «Відродження та розвиток матеріально-технічної бази буряківництва в Україні»// Економіка АПК. – 2006. – №6. – С.11
11. Мармуль Л. «Матеріально-технічне забезпечення регіональних АПК»// Економіка АПК. – 2007. – №2. – С.11
12. Петров В. «Формування ринку імпортої вживаної сільськогосподарської техніки»// Економіка АПК. – 2004. – №4. – С.107
13. Трегобчук В. «Фундаментальне дослідження системного оновлення матеріально-ресурсного потенціалу»// Економіка АПК. – 2006. – №1. – С.156
14. Шпак М.«Відтворення технічного потенціалу галузей рослинництва в аграрних підприємствах»// Економіка АПК. – 2006. – №10. – С.7
15. Головне контрольно-ревізійне управління України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://195.78.68.73/kru/uk/publish/article/51374>
16. Рахункова Палата України. «Про результати аналізу використання коштів державного бюджету України, виділених на державну підтримку АПК», Київ, 2009 [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16720005>
17. Умови надання техніки у фінансовий лізинг |ВАТ НАК “Укragролізинг” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukragroleasing.com.ua/ua/23/conditions/>

**GOVERNMENT SUPPORT IN IMPROVEMENT OF RESOURCE SECURITY
OF UKRAINIAN AGRICULTURE****Mykhaylo Orobchuk, Mykhaylo Svystun**

*Ivan Franko National University of Lviv
Universytetska str., 1. 79000 Lviv, Ukraine
E-mail: michael.svystun@gmail.com +380632505248*

State facilities of improvement of resource safety of agricultural production are analysed: favourable long-term credits; partial indemnification of purchase of technique; financial leasing. Found out their low efficiency, especially in agricultural enterprises and farms. Grounded ways of improvement of state support of the proper resource strength of agriculture of Ukraine security.

Key words: agriculture, resource security agricultural production, government support of agriculture.

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА УЛУЧШЕНИЯ РЕСУРСНОЙ
БЕЗОПАСНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА****Михаил Оробчук, Михаил Свистун**

*Львовский национальный университет имени Ивана Франка
79000 г. Львов, ул. Университетская, 1*

Анализируются государственные средства улучшения ресурсной безопасности сельскохозяйственного производства: льготные долгосрочные кредиты; частичная компенсация закупки техники; финансовый лизинг. Обнаружена низкая их эффективность, особенно в сельскохозяйственных предприятиях и фермерских хозяйствах. Обоснованно пути усовершенствования государственной поддержки надлежащего уровня ресурсной безопасности сельского хозяйства Украины.

Ключевые слова: сельское хозяйство, ресурсная безопасность сельскохозяйственного производства, государственная поддержка сельского хозяйства.